

Türkiye’de Lisans Düzeyinde Sağlık Yöneticisi Yetiştiren Kurumların Akademik ve Eğitsel Profili*

Emine ŞENER**
Ramazan ERDEM***
Tahsin AKÇAKANAT****

ÖZET

Bu çalışma ile profesyonel bir meslek olan sağlık yöneticiliğinin Türkiye’deki akademik ve eğitsel durumuna ilişkin bir profil ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ekim 2009 tarihinde betimsel tarama modeli niteliğinde gerçekleştirilen bu araştırmanın evrenini Türkiye’deki sağlık yönetimi öğretimi yapan bölümler oluşturmaktadır. Araştırmada Türkiye’de sağlık yönetimi ile ilgili lisans eğitimi veren bölümleri tespit etmek için, 2009 OSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu ile 2009 OSYS Ek Yerleştirme Kılavuzu’ndan yararlanılmıştır. İlgili bölümlerin akademik profilini saptamak amacıyla hazırlanan form bölümlerin web sayfalarında yer alan bilgilere dayalı olarak doldurulmuştur. Bilgiler öğrenci alan bölümler ve bölümlerin web sayfalarındaki bilgiler ile sınırlıdır.

Araştırma da;

- Türkiye’de 13 üniversitede sağlık yönetimi vb. bölümlerin yer aldığı, 12’sinin öğrenci alımı yaptığı, bölümlerin %50 sinin sağlık bilimleri fakültelerinde, %25’inin sağlık yüksekokullarında ve %25’inin ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde yer aldığı,
- Bölümde kadrolu öğretim elemanı sayısı en fazla 22 öğretim elemanı ile Marmara Üniversitesinin olduğu, Kırıkkale ve Aksaray Üniversitesinde bölümde kadrolu olarak görev yapan öğretim elemanı bulunmadığı.
- Sağlık yöneticisi yetiştiren bölümlerin öğrenci alımında esas olan puan türünün fakülte ya da yüksekokul olma durumuna göre değiştiği,
- Bölümlerin toplan ders sayıları zorunlu ve seçmeli ders olarak ele alındığında en fazla derse (74) Kırıkkale Üniversitesi programının sahip olduğu, en fazla seçmeli

* Bu makale 15.02.2010 tarihinde dergiye gönderilmiş, 04.10.2010 tarihinde yayınlanmak üzere kabul edilmiştir.

** Öğretim Görevlisi, Muğla Üniversitesi Fethiye Sağlık Yüksekokulu

*** Doç.Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Sağlık Yönetimi Bölümü

**** Okutman, Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Sağlık Yönetimi Bölümü

derse Okan Üniversitesi programının, en az seçmeli derse ise Kocatepe Üniversitesi programının sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda; bölümlerin akademik kadrolarının artırılması yönünde çalışmaların devam etmesinin, öğrenci alımına esas olan puan türünün tek örnek olması için çalışmalar yapılmasının, bazı bölümlerin programlarında öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarına yanıt verecek seçmeli ders sayılarının artırılması amacıyla program değerlendirme çalışmalarının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sağlık Yönetimi, Sağlık Yöneticisi, Sağlık Kurumları Yöneticisi, Hastane İdarecisi

The Academic and Educational Profile of The Institutions Educate Health Administrators at Licence Level

ABSTRACT

With this study, a profile related to the academical and educational status of health management in Turkey which is a professional job has been tried to be revealed. The health departments that provide health management education in Turkey constitute the universe of this research which was carried out with quality of descriptive scanning model in October 2009. 2009 OSYS Higher Education Programmes and Contingent Guides as well as 2009 OSYS Additional Placement Guide have been availed in the research in an attempt to determine the departments that provide licence education related to health management in Turkey. The form that is prepared to determine the academical profiles of the related departments is filled in accordance with the information on the web sites of the departments. The information is limited with the departments with students and the information on the web pages of the departments.

In the research it is revealed that;

- *The departments like health management etc. can be found in 13 universities, 12 of them take students, 50% of the departments are in health sciences faculties, 25% of them are in health colleges and 25% of them are in Faculty of Economic and Administrative Sciences in Turkey.*
- *The great majority of the staffed instructors of the department is in Marmara University with the number of 22 and that Kırıkkale and Aksaray universities have no available staffed instructors in the department.*
- *The grade type that is the basic grade for taking students in the departments educating health managers changes according to being faculty or higher education.*

- *Considering the total number of courses of the departments as compulsory and selective, Kırıkkale University program has the greatest number (74) of the courses, Okan University program has the greatest number of selective courses and Kocatepe University program has the least number of selective courses.*

As a result of the research, it also is being considered that the studies aiming to raise the academical staff of the departments shall be continued, the grade type which is the basic for taking students shall be the sole sample, program evaluation studies shall be made in an attempt to raise the number of selective courses that are responsive to the interests and needs of the students.

Keywords: *Health Management, Health Manager, Health Institution Manager , Hospital Administrator*

I. GİRİŞ

Sağlık yöneticisi, sağlık hizmetlerinin amaçlara uygun olarak, başka insanlarla ve onlar yoluyla sunulmasını ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlayan bir organizatördür.

Türkiye’de sağlık hizmetleri alanında yönetici gereksiniminin karşılanmasına yönelik olarak ilk yüksek öğretim kurumu 1963 yılında Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı (SSYB) tarafından kurulan “Sağlık İdaresi Yüksek Okulu” dur. 1982 yılına kadar 500 kadar öğrenci mezun eden bu okul, 1975 yılında kurulan ve bu tarihe kadar 58 mezun veren Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksek Okulu ile birleşerek halen günümüzde de eğitimine devam etmektedir (Şahin 2009).

1988’ li yıllarla birlikte lisans sonrası eğitim etkinlikleri İstanbul, Ege ve Marmara Üniversiteleri ile diğer üniversitelerin faaliyetleri ile yaygınlaşmıştır. Türkiye’de ciddi anlamda sağlık yöneticiliğinin gereksinim duyduğu eğitim ve bu eğitim sonucu oluşan teorik ve pratik bilgi birikimi 1990’lı yıllara doğru oluşmaya başlamıştır. Sağlık yöneticiliği ile ilgili teorik ve mesleki bilgi birikimi 1990’ lı yıllarla birlikte giderek artan bir trend izlemiştir (Şahin,2009).

Bir işin mesleğe dönüşümünün en temel gereksinimlerinden birisi de, lisans ve lisansüstü eğitimine ait göstergelerdir. Bu çalışma ile profesyonel bir meslek

olan sağlık yöneticiliğinin Türkiye'deki öğretim sürecine ilişkin bir profil ortaya konulmaya çalışılmıştır.

II. GEREÇ YÖNTEM

Bu araştırmada betimsel tarama modeli niteliğindedir. İnternete dayalı olarak Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında lisans düzeyinde eğitim-öğretim veren sağlık yönetimi bölümlerinin web sayfaları taranarak gerçekleştirilmiştir.

2.1. Evren Örneklem

Türkiye'deki tüm sağlık yönetimi, sağlık idaresi, sağlık kurumları işletmeciliği ve sağlık kurumları yönetimi bölümleri bulunan üniversiteler araştırma kapsamında yer almaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada Türkiye'de sağlık yönetimi ile ilgili lisans eğitimi veren bölümleri tespit etmek için, 2009 OSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu ile 2009 OSYS Ek Yerleştirme Kılavuzu'ndan yararlanılmıştır. Araştırmada ilgili bölümlerin akademik ve eğitsel profili ortaya koymak amacıyla hazırlanan veri toplama aracı bölümlerin web sayfalarında yer alan bilgilere dayalı olarak doldurulmuştur. Bilgiler öğrenci alan bölümler ve bölümlerin web sayfalarındaki bilgiler ile sınırlıdır.

III. BULGULAR

Türkiye'de lisans düzeyinde sağlık yöneticisi yetiştiren kurumlara ilişkin bulgular akademik ve eğitsel özelliklerine ilişkin bulgular olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

3.1. Akademik Bulgular

Tablo 1.'de Türkiye'de lisans düzeyinde sağlık yöneticisi yetiştiren üniversiteler, bölümlerin bağlı olduğu akademik birimler ve bölümlerin adları yer almaktadır. Yapılan araştırmada Türkiye'de 15 üniversitede sağlık yönetimi/idaresi/sağlık kurumları yöneticiliği/sağlık kurumları işletmeciliği

bölmelerinin yer aldığı tespit edilmiştir. İlgili bölümlerin bağlı oldukları akademik birimlere ilişkin dağılım ise Tablo 2'e yer almaktadır.

Tablo 1. Bölümlerin Yer Aldığı Üniversite/Fakülte/Yüksekokul

Sıra no	Üniversite*	Fakülte/Yüksekokul	Bölümün Adı
1	Acıbadem Üniversitesi	Sağlık Bilimleri	Sağlık Yönetimi
2	Aksaray Üniversitesi	Sağlık Yüksekokulu	Sağlık Kurumları Yöneticiliği
3	Ankara Üniversitesi	Sağlık Bilimleri	Sağlık Kurumları Yöneticiliği
4	Başkent Üniversitesi	Sağlık Bilimleri	Sağlık Kurumları İşletmeciliği
5	Cumhuriyet Üniversitesi	Sağlık Bilimleri	Sağlık Yönetimi
6	Gümüşhane Üniversitesi**	Sağlık Yüksekokulu	Sağlık Yönetimi
7	Hacettepe Üniversitesi	İİBF	Sağlık İdaresi
8	<u>İstanbul Medipol Üniversitesi**</u>	Sağlık Bilimleri	Sağlık Yönetimi
9	Kırıkkale Üniversitesi	Sağlık Bilimleri	Sağlık Yönetimi
10	Kocatepe Üniversitesi	Sağlık Yüksekokulu	Sağlık Kurumları Yöneticiliği
11	Marmara Üniversitesi	Sağlık Bilimleri	Sağlık Yönetimi
12	Okan Üniversitesi	İİBF	Sağlık Yönetimi
13	Selçuk Üniversitesi	Sağlık Yüksekokulu	Sağlık Yönetimi
14	Süleyman Demirel Üniversitesi	İİBF	Sağlık Yönetimi
15	Yeni yüzyıl üniversitesi**	Sağlık Bilimleri	Sağlık Yönetimi

*Alfabetik sıra ile ** Araştırma verileri toplandıktan sonra açılan yeni bölümler (2010-2011 eğitim –öğretim yılında öğrenci alınacaktır.)

Tablo 2’de görüldüğü gibi ilgili bölümlerin %50 si sağlık bilimleri fakültelerinde, %25’i sağlık yüksekokullarında ve %25’i ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde yer almaktadır.

Tablo 2. Bölümlerin Fakülte Yüksekokullara Göre Dağılımı

Bölüm	Sağlık Yönetimi	Sağlık Kurumları İşletmeciliği	Sağlık Kurumları Yöneticiliği	Sağlık İdaresi	Toplam	%*
Fakülte/Yük.						
İİBF	2	-	-	1	3	25.00
Sağlık Bil. Fak.	4	1	1		6	50
Sağlık Yük.	1	-	2	-	3	25.00
TOPLAM*	7	1	2	2	12	100.0

* Araştırma sonrası açılan 3 yeni bölüm dahil değildir.

Tablo 3. Türkiye’de Lisans Eğitimi Veren Sağlık İdaresi ve Sağlık Kurumları İşletmeciliği Yükseköğretim Programlarında Görevli Öğretim Elemanlarının Öğretim Alanlarına Göre Sayıları (2008-2009 Öğretim Yılı)

Öğretim Alanı	Prof. Dr.	Doç.Dr	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Arş. Gör.	Toplam
Sağlık İdaresi (Hospital administration)	3	3	2	2	6	16
Sağlık Kur. İşl. (Health Care Management)	3	2	6	3	3	17
TOPLAM	6	5	8	5	9	33

Kaynak: T.C. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 2009

Tablo 4. Bölümlerin Kadrolu Akademik Personel Dağılımı

Üniversiteler	Prof. Dr.	Doç.Dr	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Arş. Gör.	Toplam	%
Acıbadem Üniversitesi	*	*	*	2	*	2	2.27
Aksaray Üniversitesi	*	*	*	*	*	*	-
Ankara Üniversitesi	1	2	2	2	3	10	11.36
Başkent Üniversitesi	2	3	1	1	1	8	9.09
Cumhuriyet Üniversitesi	-	-	1	3	-	4	4.54
Gümüşhane Üniversitesi	*	*	*	*	*	*	**
Hacettepe Üniversitesi	3	6	2	1	7	19	21.59
İstanbul Medipol Üniversitesi	*	*	*	*	*	*	**
Kırıkkale Üniversitesi	*	*	*	*	*	*	-
Kocatepe Üniversitesi	*	*	1	*	*	1	1.13
Marmara Üniversitesi	1	4	6	4	7	22	25.00
Okan Üniversitesi	7	2	5	2	-	16	18.18
Selçuk Üniversitesi	*	*	2	*	*	2	2.27
Süleyman Demirel Üniversitesi	*	2	2	-	-	4	4.45
Yeni Yüzyıl Üniversitesi	1		2			3	**
TOPLAM	14	19	22	15	18	88	179

* Diğer üniversiteler ya da diğer bölümlerden destek

**Araştırma sonrası açılan bölümler genel toplama katılmamıştır.

Tablo 4’te Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan bir çalışmada yer alan dağılıma yer verilmiştir. Öğretim elemanlarının öğretim alanlarına göre dağılımının incelendiği bu çalışmada sağlık idaresi ve sağlık kurumları işletmeciliği öğretim alanları yer alırken sağlık yönetimi olarak ayrıca bir alan belirtilmemiştir. Yukarıdaki tablo genel tablo içerisinden kısaltılarak alınmıştır. Tabloya göre, 2008-2009 öğretim yılında sağlık idaresi öğretim alanında toplam 16, sağlık kurumları işletmeciliği öğretim alanında ise 17 öğretim elemanı bulunmaktadır. Yine aynı çalışmaya göre, toplam 33 öğretim elamanının 17’si kadın 16’sı erkektir.

Bölümde kadrolu olarak görev yapan öğretim elemanı sayısı incelendiğinde; 22 öğretim elemanı Marmara Üniversitesi birinci sırada, 19 öğretim elemanı Hacettepe Üniversitesi ikinci sırada ve 16 öğretim elemanı Okan Üniversitesi üçüncü sırada yer almaktadır. Kırıkkale ve Aksaray Üniversitesinde bölümde kadrolu olarak görev yapan öğretim elemanı bulunmamasıyla beraber bölümün akademik personel ihtiyacı diğer bölümlerdeki öğretim elemanlarınca karşılanmaktadır. Bölümlerin hepsi dikkate alındığında mevcut öğretim elemanlarının önemli bir kısmını yardımcı doçent kadrosunda yer almaktadır. Yardımcı doçent kadrosunu, doçent ve araştırma görevlisi takip etmektedir. Bu durum ilgili bölümlerde yer alan öğretim elemanlarının önemli kısmının akademik gelişim sürecinin henüz başında olduğu söylenebilir.

Okan Üniversitesi sağlık bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi bölümüne dışardan görevlendirilen 1 (bir) Yard. Doç. Dr. aynı zamanda Marmara üniversitesi sağlık bilimleri fakültesi sağlık yönetiminde kadrolu olarak görev yapmaktadır. Bir mesleğin profesyonelleşerek güç yani özerklik kazanması yetiştirdiği “üstad” sayısı ile de doğru orantılıdır, denilebilir. Olaya bu anlamda baktığımızda ise sağlık yöneticiliğinde şu ana kadar üstad veya üstadlar ne yazık ki yeterli sayıda yetişmemiştir (Şahin, 2009)

3.2. Eğitsel Bulgular

Bölümlerin eğitsel özelliklerini ortaya çıkarmak amacıyla; bölümlerin puan türü, kontenjanları, öğrenci sayıları ve eğitim programları incelenmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde sağlık yöneticisi yetiştiren bölümlerin öğrenci alımında esas olan puan türünün fakülte ya da yüksekokul olma durumuna göre değiştiği dikkati çekmektedir. Fakültelere bağlı olan bölümler eşit ağırlıklı 2

puanıyla öğrenci alırken, yüksekokullara bağlı bölümler eşit ağırlıklı 1 puanı ile öğrenci almaktadır. Bu durumun öğrencilerin akademik başarılarını etkileyip etkilemediği sorusunun yanıtı ayrıca bir araştırma konusu olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 5. Bölümlerin Puan Türüne Göre Dağılımı

Bölüm	Puan türü
Sağlık İdaresi	EA-2
Sağlık Kurumları işletmeciliği	EA-2
Sağlık Kurumları Yöneticiliği (Fakülte)	EA-2
Sağlık Kurumları Yöneticiliği (YO)	EA-1
Sağlık Yönetimi (Fakülte)	EA-2
Sağlık Yönetimi (Yüksekokul)	EA-1

Kaynak: T.C. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 2009

Tablo 6’da 2009 ÖSYS kontenjanlarına göre ilgili bölümlerin dağılımı yer almaktadır. 2009 yılında en fazla kontenjana (250 kişi) sağlık yönetimi bölümü sahipken en düşük kontenjana ise (36 kişi) sağlık kurumları işletmeciliği bölümü sahiptir. Ancak 2009 yılında en fazla yerleşme oranına sağlık kurumları işletmeciliği sahiptir.

Tablo 6. Bölümlerin 2009 ÖSYS Kontenjanlarına Göre Dağılımı

Bölüm	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Boş Kontenjan
Sağlık İdaresi	62	62	0
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	36	36	0
Sağlık Kurumları Yöneticiliği	208	208	0
Sağlık Yönetimi	250	205	45
Toplam	556	511	45

Kaynak: T.C. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 2009

Tablo 7. Bölümlerin 2009 ÖSYS Ek Kontenjan Durumları

Bölüm	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Boş Kontenjan
Sağlık İdaresi	1	1	0
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	13	7	6
Sağlık Kurumları Yöneticiliği	33	25	8
Sağlık Yönetimi	152	93	59

Kaynak: (T.C. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 2009)

Tablo 7’de bölümlerin ek kontenjan durumları yer almaktadır. Sağlık yönetimi bölümü 59 öğrenci ek kontenjanı ile ilk sırada yer almaktadır..

Tablo 8: Türkiye’deki Üniversitelerin Sağlık İdaresi Ve Sağlık Kurumları İşletmeciliği Öğretim Alanlarında Göre Lisans Düzeyindeki Öğrenci Sayıları

Öğretim Alanı	Yeni kayıt 2008-2009	Yeni kayıt Kız	Yeni kayıt Erkek	Toplam Öğrenci Sayısı	2007-2008 Mezunu
Sağlık İdaresi (Hospital administration)	65	38	27	317	32
Sağlık Kur. İşl. (Health Care Management)	99	69	30	244	14
TOPLAM	164	107	57	561	46

Kaynak: (T.C. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 2009)

3.2.1. Eğitim Programlarına Ait Bulgular

Tablo 9. Bölümlerin Zorunlu ve Seçmeli Ders Sayılarına Göre Dağılımı*

Üniversiteler	Zorunlu Ders Sayısı	Seçmeli ders sayısı	Toplam ders sayısı
Acıbadem Üniversitesi	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Aksaray Üniversitesi			
Ankara Üniversitesi	58	8	66
Başkent Üniversitesi	48	4	52
Cumhuriyet Üniversitesi	62	4	66
Fırat Üniversitesi	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Hacettepe Üniversitesi	44	13	57
Kırıkkale Üniversitesi	69	5	74
Kocatepe Üniversitesi	60	2**	62
Marmara Üniversitesi	51	3	54
Okan Üniversitesi	29	21	50
Selçuk Üniversitesi	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Süleyman Demirel Üniversitesi	48	4	52

*(YÖK 5i dersleri dahil) **Alan Dışı Seçmeli Ders

Ortalama zorunlu ders sayısı 57.4

Ortalama toplam ders sayısı 65

Bölümlerin toplan ders sayıları zorunlu ve seçmeli ders olarak ele alındığında en fazla derse (74 ders) Kırıkkale Üniversitesi eğitim programı sahiptir. En fazla seçmeli derse Okan Üniversitesi programı, en az seçmeli derse ise Kocatepe Üniversitesi programı sahiptir.

Şener (2004) tarafından sağlık yönetimi bölümlerinin de yer aldığı Sağlık Eğitim Fakültelerinin programlarının değerlendirilmesi adlı çalışmada, öğretim elemanlarının %61.8'i, öğrencilerin %27.4'ü programda yer alan derslerin sağlık eğitimciliği/sağlık yöneticiliği için gerekli yeterlilikleri kazandırdığını, öğretim elemanlarının %32.4'ü, öğrencilerin %53.8'i kısmen kazandırdığını belirtirken, öğretim elemanlarının %5.9'u, öğrencilerin %18.8'i ilgili yeterliliği kazandırma niteliğinin olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 10. Bölümlerin Mesleki Seçmeli Ders Havuzu Ve Havuzda Bulunan Ders Sayısına Göre Dağılımı

Üniversiteler	Seçmeli ders Havuzu	Havuzda Yer Alan Toplam Ders Sayısı
Acıbadem Ü.	Veri yok	Veri yok
Ankara Ü.	VAR	11
Başkent Ü.	VAR	18
Cumhuriyet Ü.	VAR	22
Fırat Ü.	Veri yok	Veri yok
Hacettepe Ü.	VAR	8
Kırıkkale Ü.	VAR	11
Kocatepe Ü.	YOK	-
Marmara Ü.	VAR	9
Okan Ü.	VAR	20
Selçuk Ü.	Veri yok	Veri yok
Süleyman Demirel Ü.	VAR	18

Havuzda yer alan ortalama seçmeli ders sayısı: 13

Şener (2004) tarafından sağlık yönetimi bölümlerinin de yer aldığı Sağlık Eğitim Fakültelerinin programlarının değerlendirilmesi adlı çalışmada, öğretim elemanlarının % 50'si bölüm programlarında öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine dönük seçmeli derslerin yer aldığını belirtirken, öğretim elemanlarının %38.2'si, öğrencilerin %21.1'i kısmen, öğretim elemanlarının %11.8'i öğrencilerin %48.9'u bölüm programlarında öğrenci ilgi ve yeteneklerine dönük seçmeli derslerin yer almadığını belirtmişlerdir. Aynı çalışmada, öğretim elemanları görüşleri ile öğrenci görüşleri arasındaki fark istatistiksel olarak $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Öğretim elemanlarının yarısı öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine dönük seçmeli derslerin yer aldığını belirtirken öğrencilerin 1/3'ü aynı görüşü paylaşmaktadır.

Tablo 11. Bölümlerin Programlarında Mesleki İngilizcenin Yer Almasına İlişkin Dağılım

Üniversiteler	Mesleki İngilizce Öğretim Durumu
Acıbadem Üniversitesi	Veri yok
Ankara Üniversitesi	3/1 Yabancı Dilde Konuşma 3/2 Mesleki Yabancı Dil 4/1 Mesleki Yabancı Dil 4/2 İş Hayatı İçin Yabancı Dil
Başkent Üniversitesi	Academic English I-II-III-IV Developing Writing Skills And Structure Developing Reading And Listening Skills Translation I-II
Cumhuriyet Üniversitesi	4/1 Mesleki İngilizce
Fırat Üniversitesi	Veri yok
Hacettepe Üniversitesi	2/1-2/2 Seçmeli Yabancı Dil
Kırıkkale Üniversitesi	Yok
Kocatepe Üniversitesi	Yok
Marmara Üniversitesi	2/1 Mesleki İngilizce 2/2 Mesleki İngilizce
Okan Üniversitesi	2/2 Mesleki İngilizce 3/1 Mesleki İngilizce 3/2 İş Hayatı İçin İngilizce 2. yabancı dil Rusça/Çince/Almanca
Selçuk Üniversitesi	Veri yok
Süleyman Demirel Üniversitesi	Seçmeli Ders/ Mesleki İngilizce

Şener (2004) tarafından sağlık yönetimi bölümlerinin de yer aldığı Sağlık Eğitim Fakültelerinin programlarının değerlendirilmesi adlı çalışmada, öğretim elemanlarının %70.6'sı, öğrencilerin %30'u programda yer alan derslerin içeriğinin sağlık eğitimciliği/sağlık yöneticiliği mesleğini yapabilmek için gerekli bilgi ve beceriyi içerdiğini, öğretim elemanlarının %26.5'i, öğrencilerin %57.4'ü kısmen içerdiğini, öğretim elemanlarının %2.9'u, öğrencilerin %12.6'sı gerekli bilgi ve beceriyi içermediğini belirtmişlerdir.

Bölümlerin programlarında mesleki İngilizcenin yer almasına ilişkin dağılım incelendiğinde; Ankara Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve Okan Üniversitesinde zorunlu ders olarak mesleki İngilizcenin yer aldığı, Süleyman Demirel Üniversitesinde ise seçmeli olarak yer aldığı görülmektedir. Başkent Üniversitesinde ise İngilizce okuma, dinleme ve yazma

becerilerini içeren ve her öğretim döneminde yer alan dersler yer almaktadır. Bunun yanı sıra Okan Üniversitesinde 2. yabancı dil olarak Rusça, Çince ve Almanca dilleri seçenek olarak sunulmaktadır.

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada;

- Türkiye’de 13 üniversitede sağlık yönetimi vb. bölümlerin yer aldığı, 12’sinin öğrenci alımı yaptığı, bölümlerin %50 sinin sağlık bilimleri fakültelerinde, %25’inin sağlık yüksekokullarında ve %25’inin ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde yer aldığı,
- Bölümde kadrolu öğretim elemanı sayısı en fazla 22 öğretim elemanı ile Marmara Üniversitesinin olduğu, Kırıkkale ve Aksaray Üniversitesinde bölümde kadrolu olarak görev yapan öğretim elemanı bulunmadığı,
- Sağlık yöneticisi yetiştiren bölümlerin öğrenci alımında esas olan puan türünün fakülte ya da yüksekokul olma durumuna göre değiştiği,
- Bölümlerin toplan ders sayıları zorunlu ve seçmeli ders olarak ele alındığında en fazla derse (74) Kırıkkale Üniversitesi programının sahip olduğu, en fazla seçmeli derse Okan Üniversitesi programının, en az seçmeli derse ise Kocatepe Üniversitesi programının sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda; bölümlerin akademik kadrolarının artırılması yönünde çalışmaların devam etmesinin, öğrenci alımına esas olan puan türünün tek örnek olması için çalışmalar yapılmasının, bazı bölümlerin programlarında öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarına yanıt verecek seçmeli ders sayılarının artırılması amacıyla program geliştirme/değerlendirme çalışmalarının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Son olarak, sağlık yönetimi alanındaki eğitim programların çoğalması nedeniyle ortaya çıkan akademik birikimin, sağlık yönetimi disiplininin bağımsız bir bilim alanı olma yolunda önemli bir mesafe kat ettiğini göstermektedir. Bu durum, alanda çalışan akademisyenlerin doçentlik sınavlarında halk sağlığı ya da işletme alanlarından biriyle ilişkilendirilmek yerine, kendi alanlarından sınava tabi tutulmaları ve jürilerinin sağlık yönetimi alanında çalışan akademisyenlerden belirlenmeleri gereğini de ortaya koymaktadır.

Küreselleşen dünyada profesyonel bir çalışma alanı olan sağlık yönetiminin ülkemizde de rekabet şartları gereği eğitsel/akademik yönünün desteklenmesi ve alanın evrensel gerçeklerinin dikkate alınması gerekmektedir. Lisans düzeyinde sağlık yöneticisi yetiştiren kurumların bu çalışmada ve yapılacak diğer çalışmalarca geliştirilen öneriler doğrultusunda yeni stratejiler geliştirmesi gerekliliği bir gerçektir.

KAYNAKLAR

1. T.C. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. <http://www.acibadem.edu.tr/>. Erişim: 10.01.2010.
2. T.C. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. <http://www.health.ankara.edu.tr/>. Erişim: 10.01.2010.
3. T.C. Aksaray Üniversitesi. <http://www.aksaray.edu.tr/>. Erişim: 10.01.2010
4. T.C. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi <http://ski.baskent.edu.tr/>. Erişim: 10.01.2010
5. TC. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. <http://sbf.cumhuriyet.edu.tr/>. Erişim:20.12.2009.
6. T.C. Fırat Üniversitesi İİBF. www.firat.edu.tr/. Erişim:20.12.2009
7. T.C. Hacettepe Üniversitesi İİBF. <http://www.sid.hacettepe.edu.tr/> Erişim:20.12.2009.
8. T.C. Kocatepe Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu. www.afsaglikyo.aku.edu.tr Erişim:20.12.2009.
9. T.C. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. www.kku.edu.tr/sgbe/. Erişim:20.12.2009.
10. T.C. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. <http://sbf.marmara.edu.tr/> Erişim: 10.01.2010.
11. T.C. Okan Üniversitesi İİBF. www.okan.edu.tr/ Erişim: 10.01.2010.
12. T.C. Selçuk Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu. www.saglikyo.selcuk.edu.tr/ Erişim: 10.01.2010 .
13. T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF. iibf.sdu.edu.tr/ Erişim: 10.01.2010

14. Şahin, Ü. (2009). **Hastane İşletmeciliğinde Yöneticilik Kavramına Eleştirel Bir Yaklaşım**. <http://www.umitsahin.com> Erişim: 10.01.2010.
15. Şener, E. (2004). “Türkiye’ deki Sağlık Eğitim Fakültelerinin Programlarının Değerlendirilmesi”. **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü EPÖ/Program Geliştirme Yüksek lisans Tezi**, Ankara.
16. TC. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2009). **Öğrenci Seçme Ve Yerleştirme Merkezi 2008 - 2009 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri**. <http://www.osym.gov.tr> Erişim: 10.01.2010 .
17. TC. Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2009). “Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi 2010 Merkezi Yerleştirme ile Öğrenci Alan Yükseköğretim Lisans Programları” <http://www.osym.gov.tr>. Erişim: 10.08.2010.